



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Scala Jacob**

**Lindeborn, Jan**

**Antverpiæ, 1666**

§. 18. De Examine Conscientiæ & Oratione vespertina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49085)

cibo obrutus obscuratur, quodque desidiam generat.  
 Nimia enim ciborum repletio pigrum reddit, habet idea  
*ibid. L. 1.* Autor, quia vas plenum ponderosum efficitur. Corp  
*e. 35.* enim, quod corrumpitur, aggravat animam. Unde  
*Sap. 9:15.* & Væ vobis qui saturati estis, comminatur Salvator  
*Luc. 6:25.* quia esurietis. Eaque de causa frequentius Jejunium  
*in Præfat.* quo Deum vitia comprimere, mentem elevare, vir-  
*Qua va-* tutem largiri, & præmia cantat Ecclesia, SS. PP. com-  
*gesimali.* mendant, ubi tamen observanda D. Hieronymi ca-  
*Epist. 22.* tela Eustochio præscribentis: „Sint tibi quotidiana  
*e. 6.* jejunia & refectio satietatem fugiens: nihil prodest  
 biduo triduove transmissio vacuum portare ven-  
 trem, si pariter obruatur, si compensetur saturitate.  
 jejunium: ilicò mens repleta torpescit & irrigata  
 humus spinas libidinum germinat.

Itaque, Virgo, ut dicta tandem finem habeant  
*Ad FF. de* Mensam tuam, ex D. Bernardo, per se satis sobriam  
*Monte Dei.* sobrietas tua perornet. „ Ut cunctis animæ virtuti-  
*In Admo-* bus florere possis (addit S. Basilius) & caro tua sub-  
*nit. ad Fi-* jecta sit animæ tuæ, & ancilla tua famuletur Do-  
*lium spi-* minæ suæ: noli incrassare ancillam tuam, ne con-  
*ritualem.* temptui habeat Dominam suam, sed & in omni-  
 bus ejus obsequiis mancipetur. Hæc D. Basilius,  
 vel quisquis ejus Tractatus Autor est.

## §. XVIII.

De Examine Conscientiæ,  
 &  
 Oratione Vespertina.

R Esert Hagiographus, post eorum productio-  
 nem

nem ad opera sua singulis, è sex diebus, quibus hoc universum creavit, respexisse Dominum: illâ Gen. 1: 4. & aliis. eum anthropologiâ describens tanquam artificem suum opus examinantem & explorantem, non an quid illis deesset, *Dei enim perfecta sunt opera, sed ut nos ad exemplum ejus discamus*, juxta Marii nostri Deut. 32: 4. In c. 1. Commentarium, *videre opera nostra eaq<sup>3</sup> examinare.* Gen. Litt. Virginem quotidie, antequam somno se tradat, hoc P. prototypon imitari necesse est & utile.

Necesse quidem, ut si quid contra Dei voluntatem commissum vel omissum, peccatum suum agnoscat veniamque exoret: *Scrutemur vias nostras*, urget Jeremias, *& quæramus & revertamur ad Dominum.* Thren. 3: 40. *Quæramus* seu inquiramus à Conscientia nostra satis garrulâ, num etiam aberraverimus à viis Domini, & in quibus in eisdem defecerimus, ut deprehenso errore & defectibus, iisque verâ animi contritione correctis, *revertamur ad Dominum*, quò tota Virginis vita, *quæ cogitat quæ Domini sunt*, collimare debet. In hoc namque impios à Justis discriminat Scriptura, quod illi peccatis suis inforDESCANT, hi autem post lapsum quantociùs resipiscant: *Septies cadet Justus & resurget, impii autem corruent in malum:* Proverb. 24: 16.  
 „ Quotidie actus tuos discute *curiosius*, (huc respiciens præcipit D. Basilius) &, si te peccatis obnoxium senseris, ad pœnitentiam citò confuge: nolo L. de vera Virg.  
 „ ut protrahas peccatum tuum de die in diem, sed, si quid cogitaveris malè, in Deo pœnitentiam age, & „ velociter de corde tuo seca illud. *Ad vesperum demorabitur fletus*, inquit Psalter, *& ad matutinum lætitia:* Pf. 29: 6. Lætitia manè, quòd redierit dies, quo licebit tua Deo deferre obsequia, ulteriori animæ perfectioni  
 ni

ni incumbere: at fletus vesperi in conscientia scrupulo ob negligentias tuas & commissos errores: „Illum tantum diem vixisse te computa, (suggerit „  
*Hom. 9.* Eusebius Emisenus) in quo voluntates proprias abnegasti, in quo malis desideriis restitisti, quem sine ulla regulæ transgressione duxisti. Illum diem te vixisse computa, quem non malitia, non invidia, non superbia commaculavit; quem non mendacii, non perjurii culpa resperfit, qui peccato non cessit, qui Diabolo repugnavit: illum diem vixisse te computa, qui puritatis & sanctæ meditationis habuit lucem, quem non conversatio tenebrosa mutavit in noctem: illum inquam diem applica ad vitam tuam, cujus usus pervenit ad animam tuam.

Utile verò est hoc Scrutinium ad detegenda animæ vitia & imperfectiones, quò radicitus excendantur, quò proinde Sarculo jure comparaveris: „Abscinde (post præscriptum hoc exercitium, in *Supra.* „D. Basilius) virgulta spinarum de agro cordis tui, ne defigant in te altas radices: scito quòd cor tuum, ager est Domini, excole eum cœlestibus disciplinis, & non finas zizania seminari. Quæ namque vitium, implacabilis est, cujusque votum, ut debet esse Virginum omnium: *Pf. 103:* *Deficiant peccatores à terra, terra*  
*35.* *scil. cordis mei, & iniqui ita ut non sint*, ac primum aliquod prodromum in animam irrepisse deprehenderit, neutiquam fovebit, at quantociùs reluctabitur & expellet, æmulata Regem Jerichuntinum, qui intellectu Israëlitarum exploratorum adventu mox in eorumdem excidium incubuit: imitata Herodem sed sine meliori, qui auditâ Regis Judæorum natiuitate in Bethleëm, in omnium Bethleëmitarum infan-

tium internecionem suorum militum gladios exacuit *Matth. 2:*  
 & strinxit: quæ autem hîc negligens aut ignava, *16.*  
 digna est quæ è Virginum Albo expungatur cùm  
 ea Virgini cura incumbat, quò sit sancta cor-  
 pore & spiritu, cui vel maximè hoc conscientia  
 scrutinium ancillatur, ideóque meritò inscribendum  
 peccatorum omnium & vitiorum Exterminium, om-  
 niumque virtutum ac perfectionis Seminarium, un-  
 de & à SS. PP. & Asceticis Doctoribus tantâ instan-  
 tiâ commendatum.

Cujus praxin, si cui ea non satis perspecta, bre-  
 viter accipe. PRIMÒ te in Dei præsentia con-  
 stitues, quò accuratiùs & sine palpatione aut conni-  
 ventia perficiatur, cùm ei nihil occultum, nihil sit  
 ignotum, *Omnia autem nuda & aperta oculis ejus, Heb. 4:13.*  
 quos multò plùs lucidiores super solem, circum-  
 spicientes omnes vias hominum, eorumque corda in-  
 tuentes in absconditas partes describit Ecclesiasticus. *cap. 23: vers. 28.*

SECUNDÒ petes lumen quò tua tibi pateant er-  
 rata: inquires cum Psalte: *Iniquitatem meam annun- Psal. 37:*  
 tiabo & cogitabo pro peccato meo, rogabis cum Job: *19.*  
*Responde mihi quantas habeo iniquitates & peccata, c. 13. vers.*  
*scelera mea & delicta ostende mihi. 22. & 23.*

TERTIÒ à tempore expurgationis de hora in  
 horam inquires in singulas cogitationes, verba & ope-  
 ra: „Sedeat judicans justitia (ex D. Bernardo) stet *ad Fratres*  
 „rea & seipsam accusans conscientia: nemo te plùs *de Monte*  
 „diligit, nemo te fidiùs judicabit: manè præteri- *Dei.*  
 „tæ noctis fac à temetipso exactionem, & venturæ  
 „diei tu tibi indicito cautionem, vesperè diei præ-  
 „teritæ rationem exige, & supervenientis noctis fac  
 „indictionem: singulis horis secundùm communis  
 Q insti-

instituti canonem sua distribue exercitia, cui spiri-  
tualia spiritualia, cui corporalia corporalia, in qui-  
bus sic exsolvat omne debitum spiritus Deo, cor-  
pus spiritui, ut, si quid intermissum, si quid ne-  
glectum, si quid imperfectum suo modo, suo lo-  
co, suo tempore, non abeat impunitum vel irre-  
compensatum.

*Philipp.*  
*2: 13.*

*Pf. 4: 5.*

*Exhort.*  
*ad Virg.*

*Puncto 8.*

QUARTO quæ benè gesta adverteris Deo  
ascribes, qui operatur in vobis, ait Apostolus, &  
velle & perficere pro bona voluntate: de iis autem quæ  
perperam gesta deteguntur, teipsam confundes: „Vo-  
luit homines omnes (ex illo Psalmi: *Quæ dicitis in cor-  
dibus vestris in cubilibus vestris compungimini*, dedu-  
cit D. Ambrosius) suorum debitorum esse censores,  
ut &, qui publico testimonio non tenetur, seipsum  
judicem, qui in occulto lapsus est, erubescat, &  
aculeo quodam coërceat amaritudinis & pudoris.  
Confundes inquam teipsam de multiplici gratiarum  
abusu, veniam postulabis à Deo, eique emendam  
polliceberis: &, quò cautior sis impostertum, certam  
aliquam pœnitentiam, Eleëmofynam scil. cilicium,  
disciplinam &c. tibi injunges: „Discas tibiipsi præ-  
esse, & teipsum regere non alios, propriam vitam  
ordina, mores tuos compone, teipsum judica, apud  
teipsum accusa & condemna, nec impunitum di-  
mitte excessum, tibiipsi esto durus, nunquam aliis,  
in octo Punctis habet D. Bernardus.

Hæc de Examine generali, cui additum ab Asceti-  
cis Scriptoribus (ut vocant) Particulare, quod cir-  
ca particulare aliquod vitium, in quod te proniorem  
agnoscis, versetur: in quolibet namque homine fe-  
rè invalescit aliquod vitium plurimum scaturigo, quod  
qui

qui radicatum vult in illud hoc particulare scrutinium instituat ejusque excidio advigilet juxta dicta puncto quarto præcedenti.

Itaque filia meæ, cujus necessitatem audistis, utilitatem & praxin, sit vobis quotidianum hoc Examen: quæ namque crastinum sibi poterit polliceri? *si autem vias meas in conspectu ejus arguam*, dicit Job, c. 13: 15: *ipse erit Salvator meus*. Ideoque juxta Apostolum: *Quod si nosmetipsos dijudicavimus, non utique judicaremur*. Eoque judicio peracto subnectatur gratiarum actio pro diurna custodia tam sollicitè immeritis exhibita, vosque cum parentibus, amicis & reliquis, pro quibus vobis incumbit oratio, divinæ tutelæ, Deiparæ Virginis, Angeli custodis & SS. Patronorum patrocinii committite.

## § XIX.

## De Somno.

**P**asci eum inter Lilia, donec aspiret dies & inclinentur umbræ de Dilecto suo testatur Sponsa: *Dilectus meus mihi*, inquit, & ego illi, *qui pascitur inter Lilia* (hoc est, interprete D. Hieronymo, *inter Virginum candidissimos Choros*) *donec aspiret dies, & inclinentur umbræ*. Ibidem & ab iis pascitur piis affectibus & aspirationibus, fervidis orationibus virtuosisque exercitiis: eum namque pascit quicquid sustentat animam tuam, cum is sit animæ tuæ vita, seu potius tua ex immenso amoris affectu sit vita sua: pascitur autem *donec aspiret dies & inclinentur umbræ*, quod est juxta literam noctuque diuque

Q 2

quomodo